

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

ŘÍJEN 2016

Hronov

Město, ve kterém by chtěl žít každý

Vzdálenost města Hronova od budovy ústředí Asociace TOM v Roztokách je vzdušnou čarou 131 km. Přesně tak to vychází. Hronov je město s historií sahající až do 13. století, kdy jej založil pan Hron z Náchoda. To už je ale opravdu dávno. Městem Hronovem protéká, také od nepaměti, řeka Metuje, která nás zajímá hodně, ale stále je to obyčejná řeka. Hronov má také svoji pramenitou vodu, které se díky zápachu sirovodíku říká prdávka.

V Hronově nehledejte muzeum Tomáše Bati ani lázeňského šviháka či kolonádu. Není zde ani aquapark, koupaliště, moderní sportoviště, IQ park, muzeum, univerzita. Nejezdí tady MHD a mnoho obchodů vlastní Vietnamci. Hronov má ale naopak zimní stadion a hlavní dopravní tepna vede přímo přes náměstí, což je skvělé!

Město Hronov proslavily především osobnosti: Alois Jirásek, Josef Čapek, Egon Hostovský, Jan Křtitel Knahl a další. V dnešní době je o Hronově slyšet jednou za rok díky festivalu amatérského divadla Jiráskův Hronov, který má šestaosmdesátiletou tradici.

Obyvatelstvo v Hronově trápí nedostatek kulturních akcí, ale když se nějaká koná, tak ji velmi všichni živě kritizují. Podobně jsou na tom hronovští živnostníci, kteří si stěžují na malý zájem zákazníků. Ale když se ona vytoužená kulturní akce koná, raději zavrou. Zřejmě pro ten hluk a stres.

Hronovák není označení lidí, je to životní styl! I přes blízkou hranici s Polskem mluví většina obyvatel Hronova stále ještě převážně česky, vietnamsky a čínsky. A právě tento Hronov milujeme, žijeme Hronovem (i Jiráskovým), známe tady hodně lidí a za nic bychom ho neměnili.

V roce 2017 bude o Hronovu slyšet hned dvakrát, jednou díky sedmaosmdesátileté tradici Jiráskova Hronova a podruhé díky **lednovému sněmu Asociace turistických oddílů mládeže ČR.**

Tak přijďte, ať je nás „tomíků“ v Hronově opravdu hodně!

*Karel Neuschl,
TOM Lotři, Hronov*

Zapište si prosím do kalendáře termín sněmu Asociace TOM ČR v roce 2017.

Sněm se bude konat ve dnech

20. 1. - 22. 1. 2017

v Hronově

v budově Jiráskova divadla.

Sněmování proběhne v sobotu 21. ledna celý den. Přijet můžete již v pátek, pro zájemce bude možné zamluvit večerní posezení či bowling. Přespat můžete do neděle. Podrobnosti budeme přidávat od konce října na webové stránky do nové záložky: <http://www.a-tom.cz/17991-snem-v-hronove-21-1-2017>

At' žije nová střecha v Kamence!

Foto: Pavel Vaňásek

OBSAH

říjen 2016

- str. 4 Světluška, Jarmila Póčová
- str. 5 LTŠ 2016, Zdeněk Šmída
- str. 6 Olympijský Riopark-Lipno 2016, Zdeněk Vejrosta
- str. 8 Tábor na Čachnově, Jiří Černer Torchwood, Vratislav Florián
- str. 9 Proč bychom se netopili, Aneta Šimůnková, Brambi
- str. 10 Letem světem, Jiří Krajča
- str. 11 Táboření s Kamínkem, Hana Paňáková
- str. 12 Tábory na jihu Čech, Ondřej Šejtka, Tomáš Novotný
- str. 13 Tábor Olšovec 2016, Karel Závadský-Hroch
- str. 14 Indiánský tábor, Jára Lepšík
- str. 15 Horníci ve Stříbrných Horách, Jindra Zoufalá, Brěnbál, Zdeněk Vejrosta
- str. 16 Spolu, v týpí, s modrou oblohou Matěj Chour
- str. 17 Bitva o Helfenburk, T. Guzman Ekonomická správa oddílu ESO, Tomáš Hurt
- str. 18 Tábor Vejrů ve Vodňanech Gábina a Jan Schejbalovi
- str. 19 Na březích Amazonky, Míra Hepnar, Trilobiti přešli Krkonoše, Kateřina Frdlíková, Klášťe,
- str. 20 Kadao v Banátu, Adam DiB Weicht,
- str. 21 35. Letní sraz TOM, Mojmír Nováček
- str. 22 Eurorando, Petr Teringl
- str. 24 Vedoucí na lanech, Stanislav Prais
- str. 25 Sraz rakouských tomíků, Jiří Homolka, Rost'a Kašovský
- str. 26 Údržba Polany, Jiří Homolka
- str. 27 Týpí jako domov, Lasík, Kateřina Pejšová
- str. 28 Mikešovo nožobraní, Jiří Lukeš
- str. 29 Na trávu do Dědova, (ústř) Četli jsme za vás, Petr Teringl, Jiří Chour
- str. 29 Zprávy z ústředí, Tomáš Novotný
- str. 30 OHLASY
- str. 31 Letní brigády Sloup a Oparno, Tomáš Novotný, Kus dobré práce na Kusalínu, Jiří Homolka

Světluška 2016 Tomíci třetím rokem pomáhali Světlušce

Čtrnáctou sezónu zářili dobrovolníci ve světlušcích kostýmech v ulicích českých a moravských měst. Od 12. do 16. září proběhly sbírkové dny Nadačního fondu Českého rozhlasu. Po celé republice nabízely skupinky dobrovolníků sbírkové předměty – tykadla, náramky, píšťalky a propisky. Jejich koupí mohli lidé přispět do sbírky Světluška, která pomáhá lidem s těžkým postižením zraku a také neziskovým organizacím, jejichž projekty umožňují nevidomým žít lépe a samostatně.

A jak si vedli v řadách dobrovolníků tomíci? V letošním roce se tomíci zapojili do sbírky již potřetí. Celkem se jim podařilo nasbírat úžasných **223 604 Kč!** Oddílům, které se do sbírky zapojily, velmi děkujeme, oceňujeme jejich snahu pomoci dobré věci.

Více o této chvályhodné akci včetně reportáže Hany Póčové na stránce

4

Světluška 2016

O tom, že dobročinná akce Světluška byla letos po finanční stránce velmi úspěšná, jste se dozvěděli již v úvodníku Tomíka. Zajímá vás, které oddíly se zúčastnily a kolik vlastně vybraly? Zde je odpověď:

TOM Oftalmo Brno 10257 Kč, TOM Práčata Rapšach 12522 Kč, TOM Chip-pewa a TOM Dakoti Česká Lípa 28129 Kč, TOM Divočáci Frýdlant nad Ostravicí 1810 Kč, TOM Kadao Opava 20268 Kč, TOM Sihaspa Ostrava 4728 Kč, TOM Maracaibo Trinec 14354 Kč, TOM Tuři Olomouc 9556 Kč, TOM Arachné Praha 17571 Kč, TOM Trilobit Beroun 2504 Kč, TOM Robinsoni Poděbrady 11244 Kč, TOM Pawnee Bystřice pod Hostýnem 13474 Kč, TOM 1419 Otrokovice 13447 Kč, 2 eura, 1 rupie a TOM Rokytňá Brno 31394 Kč. Absolutními jedničkami se v letošním roce stal oddíl TOM Sluníčka z Litoměřic. Tomíkům se zde podařilo vybrat 32 346 Kč.

Pokladničkonosičky z Oftalma v akci

Zase po roce je tu Světluška! Sbíráka pro nevidomé, které se účastníme již třetím rokem! Letos dokonce sbíráme dva dny. V úterý 13. září jsme vyrazili rozdělení do dvou týmů. Počasí nám přálo až moc! Sluníčko neúnavně svítilo a my jsme se pekli v černých stejnokrójích. Pravidelně jsme dělali pauzičky na pitíčko i svačinku. Přispěla nám prodavačka v trafice, ve vinotéce, spousta lidí na zastávce i slečna, co si kvůli nám šla rozměnit, aby si mohla pořídit tykadla. Příspěvků bylo opravdu hodně, až se kasička prohýbala! Na závěr jsme se snažili udělat originální fotku. Lidé na nás podivně koukali, když jsme se fotili na plně zastávce na samospoušť 12 vteřin...

Sečteno, podtrženo – Oftalmosvětluškám se podařilo prodat 37 tykadel, 48 náramků, 56 píšťalek a 47 propisek! Celkem jsme vybrali úžasných 10257 Kč!

*Jarmila Póčová,
TOM Oftalmo, Brno*

LTŠ 2016

Letní táborové školy ve Sloupu se letos zúčastnilo triadvacet mladých tomíků, nadějných vedoucích. Oddíly, které letos vyslaly své zástupce: Gaudium Sedlec Prčice, Jelení Sedlčany, TOM Paprsek Ostrava - Krásné Pole, Chippewa Česká Lípa, Dakoti Česká Lípa, TOM Čtverka Znojmo, Veverk Brandýs nad Labem, TamTam Brno, Svišti Český Těšín, TOM Kňouři Brno, TOM Sdružení pro Tábor Lomnice nad Popelkou a S.T.A.N. Praha.

Lektorsky se letošní akce ujali Zdeněk Šmída, Jiří Šmída, Tomek Hurt a Matěj Chour, jako externí lektori skvěle týden doplnili Aleš Sedláček, Radka Šumero-vá a Martin Wendler. Kuchyň bezchybně ovládla Verča Plechatá.

Začali jsme letos opět skvělou šifrovací hrou po Sloupu, nechyběla psychologie a pedagogika, finanční vedení dětské skupiny, lana a lasa, lanové lávky, uzly, také hry s prožitkem, sportovní hry - disc-golf, lakros, rogaining, perfektní městská hra Vyzvědači v temných uličkách, právo a trestní odpovědnost vedoucích, tvorba a úprava fotek, dobročinnost, oddílové hry, nonverbální komunikace, tvorba a čtení map, Woodcraft - vyprávění o filosofii hnutí, stavba týpí, rozdělování ohně třením dřev a křesáním, seznamovací hry, zábavné rozcvičky, noční hry, výtvarná akční hra. Mnohé lze výtušit z fotek a videí, ostatní jistě rádi doplní účastníci táborové školy.

*Zdeněk Šmída,
lektor letní táborové školy*

Olympijský Riopark – Lipno 2016

Jsmes tým – outdoor tým, přijed' za námi do Rioparku, přijd' si zkusit turistický závod, neváhej – přijed' – zkus to – čekáme tě.

Tímto heslem jsme zahájili přípravy na lipenský Riopark. Od února se rozbíhají jednání, sháníme peníze, připravují se materiály. Upřesňujeme rozsah, vymýšlíme doprovodné aktivity, zapojujeme všechny, co mají prezentovat do příprav – vznikají originální učební pomůcky pro turistický závod, vymýšlíme design průkazů, pamětních listů, triček. Jsou nakresleny kvízové listy pro mladší účastníky, uhádkováno na 150 odměn (hořce, kočky, panáčky). Natáčíme videa, připravujeme fotokničky a listy jednotlivých disciplín turistického závodu.

Realita nakonec předčí všechna očekávání – naše aktivity jsou plné, neustále někdo závodí, vysvětlujeme, co je Klub českých turistů a Asociace TOM, obsluhujeme učební a herní prvky, běží video a fotoprezentace, testy na počítačích. Na všechno dohlíží náš maskot „Ken“.

Všech 17 účastníků prezentace (Zdeněk Vejrosta, Tomáš Fúsek, Klára Buncová, Andrea Fúsková, Jakub Humhej, Hana Pavlů, Helena Pavlů, Kateřina Popová, Tereza Popová, Ladislava Procházková, Daniel Sosnovec, Miroslav Šebesta, Radek Šebesta, Zuzana Šebestová, Vojtěch Wagner, Magdaléna Wagnerová, Marie Wagnerová) je neustále v permanentci. Moc díky i čtyřem pomocníkům, kteří nám dorazili na výpomoc.

Skladba lidí se ukázala jako skvělá volba – ze všech sršela pohoda, energie a zapálení pro společnou věc. Jak nám řekla jedna z účastnic „Vy jste ten nejmilejší stánek v olympijském parku“.

Na trati minizávodů se odehrávala každý den celá řada soubojů – mezi dětmi z olympijských táborů, mezi členy rodiny a příbuzenstva – mnohdy vyhecované tím, aby tatínkové dokázali, že jsou nej. Účastníci se i řada dobrovolníků z parku, těch

co zabezpečují jiné sporty, potěší účast i mnohých babiček a dědečků (ti jsou uneseni zejména z her), závodí mezi sebou vojáci při dni armády. Na trati provádíme i v angličtině, neboť více jak 200 zájemců je cizinců – zaevidovali jsme 17 států, od spousty Holanďanů, Němců až po velmi vzdálené Kanaďany, Australana či návštěvníky ze Saudské Arábie.

Nejsilnějším závodnickým zážitkem je však účast slepého chlapce, kterého mamka s babičkou navigují hlasem – dokáže po zvuku hodit všechny tři míčky, naučil se uzet, ač mu jsou některé kontroly zapovězeny, poskakuje držící se jisté ruky, po trati. V cíli sklízí bouřlivý potlesk, řadu odměn a mně se při rozhovoru s ním tlačí slzy do očí.

V úterý 16. srpna přijíždí za námi předseda KČT Vráťa Chvátal, předseda Asociace TOM Tomáš Novotný a odpoledne přichází i předseda Českého olympijského výboru Jiří Kejval. Jeho patnáctiminutová návštěva je oceněním naší práce.

Mluvíme o turistice, turistickém závodě, o spolupráci sportů mezi sebou, mezi sporty a ČOV a olympijské myšlenky. Tereza Popová mu vysvětluje, co je to turistický závod – a na panu Kejvalovi je vidět, že poslouchá se zaujetím. Následuje předání našeho prezentačního trika a společné focení.

Ve středu 17. srpna v podvečer se koná exhibice našeho závodu – přišla se na nás podívat celá řada dětí a rodičů, měli již náš minizávod za sebou, dorazili i dva fotografové vyslaní ČOV. Startovalo 19 závodníků, výkony byly skutečně špičkové. Všichni obdrželi zlatou medaili olympijského Rioparku – vítězi byli Klára Buncová, Radek Šebesta, Tereza Popová, Tomáš Fúsek a Linda Rechteriková.

Po více než deseti hodinách se snažíme o večerní aktivní odpočinek – v centrálním parku skáče z ČEZ věže, jezdíme na si-

mulátoru surfu, běžíme padesátimetrový Škoda běh, tleskáme ve Fan zóně, jezdíme na kole ve stánku O2, hrajeme minipinec. Vyrážíme ke svítícímu Zátópkovi, na stezku do Korun stromů, na bobovou dráhu.

Všichni si odnášejí plno zážitků – většinou jsou spokojeni s tím, že bylo u nás plno a že se propagace podařila. Číslo hovoří za vše: 6800 účastníků prošlo našimi aktivitami – z toho 2457 závodníků. To vše za pět dní. Je nám jasné, že svoji zásluhu na tom má Český olympijský výbor, vedení KČT a Asociace TOM.

Protože všechno jednou končí, i my se s Rioparkem loučíme provoláním „Jsmes tým – outdoor tým“.

Zdeněk Vejrosta

Foto: Markéta Navrátilová
a Tomáš Fúsek

TORCHWOOD

Malá víska Sklené na Vysočině, poblíž Žďáru nad Sázavou, se stala na čtrnáct dní školícím centrem agentů TORCHWOODU, organizace pro výcvik agentů ochraňujících Zemi před útoky mimozemských civilizací, jinak letní tábor Klubu lesní moudrosti.

Každý z agentů měl identifikační kartu, na kterou se mu načítaly kredity za dobře vykonanou práci, naopak za prohřešky byly kredity odečítány. Momentální bodovou hodnotu kreditů bylo možné kdykoliv zjistit na malém displeji před jídelnou přiložením své karty ke čtečce. Na displeji se zobrazilo jméno agenta, jeho profilová fotografie, hodnota a body. Byly zde zobrazovány též aktuální zprávy či jiné informace.

A jak to všechno fungovalo? Tak nad tím jsem přemýšlel snad jen já. Dětem to vůbec nepřipadalo divné, kreditní kartu braly jako úplnou samozřejmost. Šikovný IT specialista dokáže udělat dětem táborovou hru ještě atraktivnější.

Samotná táborová hra byla velmi akční. Jíra se opět vyznamenala a připravila vedle tradičních her a soutěží (ringo, přehazovaná) také nové hry, dokonce s různými příšerami nebo přízraky (plačící andělé).

Zdánlivě obyčejná vodní bitva injekcemi stříkačkami s vodou... Každý dostal nové bílé tričko, které naši instruktoři „vylepšili“ pěti z rubu nalepenými kapsičkami izolepy, naplněnými potravinářskou barvou. Po hodině útoku se jen spočítaly barevné „zásahy“ na tričkách.

Velký úspěch sklídl i závod Spartan Race, na který byla trička vyzdobena ještě znakem závodu. Šablonu si vyrobil každý sám podle předlohy a nastříkal vybranou barvou. Pro zachování barev byla trička ještě „upečena“ v troubě.

Závod začal v rybníku plaváním, potom následoval běh neznámým terénem s úkoly po cestě, plazení skoro vyschlým kory-

Tábor na Čachnově

Vracet se na stejné tábořiště nebo se vydávat do neznáma? Tak na tuto otázku jsme dlouhá léta odpovídali jednoznačně a jezdili jsme každý rok jinam. Ale vše se změnilo na loňském táboře, který jsme strávili na louce v Čachnově na hranicích Žďárských vrchů.

Protože se nám tábořiště v Čachnově velmi zamlouvalo, vydali jsme se tam i letos. Oddíl se tak otevřely nové možnosti. Nejen, že ve známém prostoru se tábor rychleji rozjede, ale je možné napláňovat celotáborovku více do detailů. A tak vznikla naše hra s názvem *Pátý element*.

Dějem hry jsme táborníky posunuli v čase o čtyři tisíce let do budoucnosti a ubytovali je na jiné planetě, protože na planetě Zemi život zanikl. Táborníci se pak mohli jako záchranný tým na Zem vrátit a zabývat se hledáním pěti kamenů ve tvaru rovnostranných mnohostěnů, ve kterých byla ukryta síla pěti živů – Vody, Ohně, Země a Vzduchu. Pátý element byl tajemstvím, které měli táborníci rozluštit. Cílem bylo spojením těchto sil navrátit život na planetu Zemi. Zřejmě byl vybrán správný záchranný tým, neboť se život na planetu po čtyřech tisících letech vrátil!

Táborovka doprovázela táborníky každý den, ale i tak se našel čas na spousty her a výletů do okolí. Táborníci navštívili nedalekou farmu, kde si mohli vyzkoušet, jak to na takové farmě chodí. Krmili králíky, dojili kozy i krávy a nakonec se i jako správní farmáři projeli na koni.

Příští rok se na stejné tábořiště podíváme zase.

Jiří Černer,
TOM Stopaři, Jirkov

tem potoka a nakonec nízké lanové překážky v lese. Kdo je nezvládl, běhal trestně okruhy.

Navštívili jsme poutní místo Zelená hora u Žďáru nad Sázavou (ten den zrovna dost lilo), kolejiště s mašinkami a obřím modelem Vysočiny, hrad Pernštejn a Vysočina Arénu, kde se právě jel světový pohár v biatlonu. Na tábor jsme pozvali dvojici chlapíků, kteří si říkají „Komedianti na káře“. Skvělý program a potom ještě lepší kejklířská škola pro nás všechny. Děti si úspěšně nacvičily několik scének z pohádky Tři bratři... Hráli skoro všichni, takže diváky jsme nakonec byli jen my, vedoucí.

Nepřekvapila nás ani kontrola z hygieny...žádné závady ani nedostatky.

Skončil další můj „poslední“ tábor. Velký dík patří všem, kdo se zasloužili, že byl úspěšný a vydařený. Bez jejich pomoci a podpory by to nešlo. A když si prohlížím fotografie, tak si říkám, že to stálo za to.

*Vratislav Florián HROCH,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem*

Je poslední zářijový víkend a naše čtyřhodinová cesta vlakem byla zahájena zbesilým pobíháním na nástupišti a hledáním správného vagonu a posléze i kupé. Po dlouhé cestě do Vyšáku nám zbyla síla už jen na postavení přístřešku, povídání a poslouchání námořnického zpěvu.

Posádky se nalodily a všichni bezpečně vyrazili. Někteří se točili v kruhu nebo něco podobného, ale jakžtakž jsme se domotali k prvnímu jezu. Mezi prvním a druhým jezem nastala část dne *Proč bychom se netopili*. Nebo spíš někoho?

Jedné velmi povedené posádce se podařilo „ulovit“ rybáře uprostřed Vltavy. Zvládla to hned dvakrát pár metrů za sebou. Nebohý rybář poodešel po proudu do zdánlivého bezpečí, aby se jim vyhnul a ona si ho opět našla. Zasloužili velký potlesk, ale bohužel topení pokračovalo. Další ne moc zkušená posádka projela jez v Herbertově pozadu. Hádáte správně, skončilo to potopenou lodí a utopenou mikinou. Když jsme konečně zakotvili u mola v Rožmberku, objednali si u pultu dvaadvacet limonád a snědli oběd na molu, **utíkali jsme obdivovat nový tomický domeček, ze kterého jsme nadšení.**

Pak už zpátky do lodí a další jez a další potopení. Až k Fíkovi byl na vodě klid, až na jeden incident, o kterém nikdo neví, jak se stal. Najednou byla posádka ve vodě.

Závěrem: akce byla povedená, nikoho jsme moc netopili anebo si na topení prostě nestěžoval. Tři posádky byly proházeny a rozpuštěny, protože jinak jsme byli stále někde Lipnem a Prahou. Celkem vyplulo jedenáct lodí, jen čtyři se cvakly, což bereme jako pozitivní výsledek akce.

Už se těšíme, až vyzkoušíme nový domeček a příště, až nás uvidíte na vodě (zvláště pokud jste rybář), radši začněte utíkat, plavat, pádlovat, cokoliv. Hlavně pryč od nás! Tak příště AHÓÓÓJ!

*Aneta Šimůnková-Brambi,
TOM Světlušky a Táborníci, Praha*

Letem světem

Další tábor za námi, v historii oddílu již čtyřicátý sedmý. Po dvouleté přestávce nás opět hostila louka u slovenské obce Lubina, téma bylo ryze cestovatelské.

Na počátku byla závěť. Závěť cestovatele Roberta Krotčilda, který za léta svých dalekých výprav nashromáždil velké množství domorodých předmětů – hotový poklad. Svě jmění se rozhodl odkázat pouze tomu, kdo si jej zaslouží, tedy tomu, kdo má cestování v krvi, rozumí přírodě a oplývá nemalými znalostmi o státech celého světa.

Rozhodli jsme se tuto zkoušku podstoupit a současně jsme stanovili způsob, jak potřebné vědomosti získat: Během šestnácti dnů jsme postupně navštívili 10 států světa, zažili něco z toho, co je pro ně typické, ochutnali některou z místních specialit, vyslechli mnoho zajímavostí. Nenápadně jsme tak nasáli tolik potřebné vědomosti.

Kde všude jsme se tedy ocitli?

Monako – závod formule 1 a večerní hazard v kasínu

Kanada – sběr javorového sirupu a dřevorubecký závod

Slovensko – soutěžní vaření brynzových halušek a návštěva hradu Čachtice

Velká Británie – turnaje ve fotbale, v ringu, pokusy o zápisy do Knihy oddílových rekordů

Indie – výroba slonů a jejich souboje, koupel v Ganze

Brazílie – vodní hra v Amazonce, velkolepý karneval

Guinea – k jídlu jen placky, závod v běhu, nocování v lese bez spacáku

Brunej – hromady jídla, obchodování s ropnými poli, paláci, měsitami

Čína – tajné vaření čaje, jedení hůlkami

Austrálie – australský víceboj (bumerang, koala, krokodýli, bušmen, surfing, ...)

V závěru došlo na úřední prověrku. Paní notářka se nestačila divit a vyjádřila našim znalostem hluboký obdiv. Nalezení truhlice bylo pak už otázkou jen dvou dnů. Vzácný předmět z pokladu teď zdobí byt každého z nás.

Jiří „Tetřev“ Krajča
TOM Zlaté šípy,
Valašské Meziříčí

Táboření s Kamínkem

Je neuvěřitelné, jak ten čas letí. Letos je to již deset let, co Kamínek pořádá letní tábory, každý se zcela novou táborovou hrou.

Srpnové táboření na turistické základně Bojanovice bylo ve znamení Kačerova. Děti se mohly setkat se Skrblíkem, Rampou Mac Kvakem, Šikulou, paní Čvachtovou, s kačery, Kačkou i nezbednými Rafany. Na táboře jsme měli šest oddílů, celkem 80 dětí. Po večerním táboráku, kdy děti přivítal sám velký Skrblík se všemi z Kačerova, se děti odebraly do svých chatek nabrat síly do dalších dnů, na hry a soutěže, které na ně čekaly.

Děti se Skrblíkem a jeho přáteli hledaly různé poklady a cestovaly s ním po celém světě. Byly v Americe, i v Egyptě přímo v pyramidě faraónů, na lanové dráze, zažily stezku odvahy i faktor strachu. Na výletě se podívaly do hlubin tajemného znojemského podzemí. Učily se vázat uzly, morseovku, pracoval s buzolou, poznávat léčivé byliny, podávat první pomoc atd...

Každý večer při nástupu se děti dozvěděly, kdo vede v celotáborové hře a kdo si každý den zasloužil za soutěže diplomy a drobnou odměnu.

Nástupy vždy končily oddílovými pokřiky a také krásnou táborovou hymnou, kterou složila naše Máří s Horýskem.

Vše uteklo jako voda a byl tu poslední táborový den a noc. Všichni byli odměněni a následovala velká diskotéka, která trvala hodně a hodně dlouho. Všichni si pořádně zahopsali i poplakali, že to tak rychle vše uteklo. Nevadí, už se můžete těšit na další rok táboření s Kamínkem! Naši vedoucí se na vás všechny moc těší. Bylo poslední spinkání a ráno po snídani všichni dostali pamětní listy a odznaky s kačery, rozloučili jsme se a už tu byl autobus a cesta domů.

Chci poděkovat našim programovým vedoucím. Poděkování si zaslouží všichni vedoucí i začínající instruktoři, kuchařky, zdravotnice i další, kteří nám letos přijeli pomoci s dětmi. Hry a soutěže byly náročné a šlo především o bezpečnost a pohodu dětí. Všem moc děkuji za starost, kterou

jste věnovali dětem. Povídání o táboře najdete na našem facebooku TOM-Chropyně Kamínek.

Také jménem celého našeho tábora chci poděkovat naší paní starostce Ing. V. Sigmundové a paní místostarostce B. Hrabalové za návštěvu tábora a dárčky, které nám dovezly, i finanční podporu radnice. Moc jste nás potěšily.

Jsmo ráda, že se dětem tábor líbil – všech nových dětí jsme dovezli domů v pořádku. Všichni vedoucí a instruktoři mě moc překvapili. Věnovali mi pěkný putovní táborový klobouk a krásné táborové tričko, které mi společně vyrobili. Za to vám moc děkuji.

*Hana Paňáková,
TOM Kamínek, Chropyně*

(redakčně kráceno)

Tábory na jihu Čech

Zkraje srpna jsme se vypravili na návštěvu několika našich táborů jižně od Prahy. Viděli jsme tábor oddílu Gaudium (tábořiště patří sedlčanským tomíkům a leží ve Středočeském kraji u Jezera balvanů), který byl opravdu velmi úhledný, čistý a malebný. Navštívili jsme pražské tomíky z oddílu Bodláci v Pluhově Žďáru a obdivovali jejich dívčí tábor včetně bytelného srubu. O skromný počet malých holčiček se staral ještě skromnější počet vedoucích. Nadšení paní a slečen vedoucích bylo nepřehlédnutelné... Zajímavostí bylo i to, že holky vozí pitnou vodu do tábora lodí po místním potoce.

Líbilo se nám i v Borovanech u Českých Budějovic na táboře Baloon clubu, na velkém tábořišti chatkové kolonii Olšina, kde tábořily Vlastovky Milady Jarolímové. Ty jsme překvapili právě při vodní soutěži, kdy se tomíci nadšeně klouzali po velké plachtě. Tábor v Dobré Vodě u Čiměře, kde tábořili tomíci ze Sedmíčky, nás krom hezké polohy v lese zaujal takzvanou toaletní maringotkou...

Na tábořích jsme potkali zapálené vedoucí, spokojené a usměvavé děti – co si více přát. Na každém táboře byla v běhu hezká celotáborová hra, která dotvářela táborovou pohodu.

Těžko srovnávat, ale co do úpravnosti, výstavnosti a polohy téměř až idylické vede v našich očích přeci jen středočeské tábořiště Jelenů u Jezera balvanů v Trkova.

Ondřej Šejtka, Tomáš Novotný

Tábory hronovských Lotrů a Turistáku z Rosic

Při dalším kole návštěv našich táborů jsme se zastavili na dvou pěkných místech. Tábořiště vlastněné Práčaty z Rapšachu obsadili na 14 dní hronovští Lotři Toma Buriánka a Karla Neuschla. Harrypotterovský tábor bez Harryho, ale zato s řadou kouzel, lektvarů a převleků, hezké počasí a sehraný tým v kuchyni...

Turisták z Rosic má asi na návštěvy z ústředí čuch. Už podruhé za poslední dva roky jsme přijeli do tábora bez dětí. Posádka Magalhãesova putování světem pod vedením mladého šéfa oddílu Jakuba Dvořáka byla zrovna na výpravě. Pobavili jsme se proto jen se sympatickými „hlídači“ tábora. Manželská dvojice s malým synkem si pochvalovala aktivitu svých oddílových nástupců.

Cestou do Rio parku jsme navštívili i novou základnu tomíků v Rožmberku, přímo u Vltavy.

Tomáš Novotný, Tomek Hurt

Tábor Olšovec 2016

Ve službách faraona

Letos v červenci jsme se s dětmi vydali na náš dvanáctý oddílový tábor TOM na základnu v Olšovci u Hranic na Moravě. Pár starších členů nahradili mladší, a tak nás opět tábořilo i s vedením padesát osm.

Po celou dobu nás provázela táborová hra. Vše se odehrávalo v duchu starověkého Egypta. Získávali jsme artefakty, abychom porazili mocnou mumii. Zahráli jsme si spoustu her a soutěží, hlídali tábor pod hvězdnou oblohou na nočních hlídkách, zpívali u táboráku, bojovali o miliony při nočním rybolovu.

Také jsme navštívili koupaliště v Hranicích, zlézali Potštátské stěny nebo v lomu prožili bitvy na lodičkách. Na táboře opět vše proběhlo v klidu a pohodě, bez úrazů a větších problémů.

Letos se nám výrazně vyměnilo vedení. Naší zdravotnici Vichřici se v prosinci narodila dcera Anička, Kajka má od června Klárku, Rajčeti se v srpnu narodila dvojčata - kluci Mikuláš a František a Rypuli, naší hospodářce se narodilo mimino v září.

I když s námi maminky pár dnů tábora prožily, o jeho chod se museli postarat hlavně ti mladší.

V kuchyni Zuzce pomáhala Zajda, která nás vloni jen navštívila a už bude s námi jezdit. Velkou posilou vedení byl i návrat našeho Psiska a bezvadně pomohli i naši čerství osmnáctiletí – sestry Deny a Dany Ajfel. Nesmím zapomenout naše hvězdy Agü, Homi a Kiaru, které s nimi oddíly vedly.

Jediné, co se nám nepodařilo letos uskutečnit, je tradiční puťák. Putovat někam s kočárky, to opravdu nejde...

*Karel Závadský–Hroch,
TOM Paprsek, Ostrava*

Indiánský tábor

Jezdím na tábory přes dvacet let, ale indiánem jsem až do letoška nikdy nebyl. Co jen jsem se naposlouchal vyprávění, jak tenkrát, když jsem do oddílu ještě nechodil, *byl ten indiánskej tábor tak skvělej!*

To ale letos nadobro skončilo. Nejen, že jsem indiánem byl, ale byl jsem tím hlavním, nejdůležitějším ze všech důležitých členů rady starších. A historek? Těch teď mám celou kupu!

Ve skvěle propracované táborové hře musely skupiny lovit bizony, lovit ryby, vystřílet si akční karty, které pro ně byly dost užitečné a také těžít dřevo na stavbu teepee, což bylo to nejdůležitější a rozhodně to nebylo jednoduché. Cílem totiž bylo vybudovat velkou a prosperující vesnici.

V etapách se získávaly kroky na mapu z hexů. Ti menší ve skupině mohli svým kapitánům pomoci tím, že získané kroky

mohli zdvojnásobit v takzvaných minihrách. Jednotlivě se pak všichni snažili být úspěšní v indiánských dovednostech jako je běh, šifry, umění, oheň, slepota, mlčení, přespání v lese.

Mimochodem – na přespání v lese někteří naši největší borci nesebrali odvahu. Když se na toto dobrodružství přihlásila Eliška, žákyně první třídy, měl jsem docela obavu, – ale dokázala to!

Za všechny dovednosti indiáni získávali pera do svých čelenek. Mohli získat i koralé jako odměnu od svých kapitánů, nebo

za nějaké výjimečné skutky do svých finálních náhrdelníků. Na závěr, když se nasčítaly všechny možné i nemožné body, vznikla kreditka, se kterou indiáni vyběhli na závěrečné nákupy hraček, sladkostí a všech možných zdravých či nezdravých mlsů.

No a já teď už budu moci konečně říkat: *jó tenkrát na indiánském táboře, pamatujete, jak jsme ...?*

Jára Lepšík,
TOM Bobři, Uštěk

Horníci Ve Stříbrných Horách

Místem konání letošního tábora Kulíšků z Roztok byla nová tomická chalupa v Jeseníkách. A když už Stříbrné Hory, námět táborové hry byl jasný. Ocitli jsme se v polovině 16. století.

Jak probíhala středověká těžba stříbra v místních lokalitách, jak těžký život měli tehdy horníci, kdo vláděl Moravě a kdo žil na hradě Sovinci...o tom všem se Kulíšci během skvěle připravené hry dozvěděli. Však si na ní jejich vedoucí dali záležet!

Za vydělané stříbrné se pak kupovaly pozemky, kopaly se těžební jámy, stavěla se těžební zařízení, v době „hladu“ se konal lov na živé kuře (zde poznámka pro citlivé čtenáře – drůbež bravurně zastoupili hraví vedoucí), skládaly se oslavné písně pánovi ze Sovince, hrála se spousta skvělých her...

Malí i větší horníci se se všemi překážkami a nástrahami vypořádali skvěle, též bitvu proti zlým permoníkům nakonec vyhráli. Pravda, trochu jim pomáhala svatá Barbora, ale jako jejich patronka ani nic jiného dělat nemohla, že?

Z kuchyně vše bedlivě sledovala, občas se do hry ráda zapojila a hlavně teď vše pro vás sepsala

*Jindra Zoufalá,
táborová kuchařka,
TOM Kulíšci, Roztoky*

Brěnball

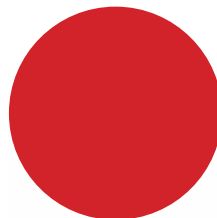
Jednou z pravidelných aktivit TOM Vltavský paprsek je i švédská pálkovací hra Brěnball. Poprvé jsme se s ní seznámili v roce 2008 a od roku 2010 se jí věnujeme pravidelně.

Přes jaro a léto chodíme hrát na louku nedaleko naší základny každý týden. Vrcholem jsou pak pro nás turnaje s ASPV Veltrusy – jarní v Kralupech a podzimní ve Veltrusech.

Letošní již dvanácté klání se neslo ve vyložené přátelské atmosféře a hrálo se s chutí. Oba naše týmy prokázaly své kvality a prosadily se na první a druhé místo.

Tato hra je perfektním skloubením hry mladších a starších. Cizí rozhodně nebude ani jiným oddílům, a to díky *Zádveřním vakům*, které jsme od asociace získali.

*Zdeněk Vejrosta,
Vltavský paprsek,
Kralupy nad Vltavou*

Spolu, v týpí, pod modrou oblohou

Kdybyste seděli mezi Veverky a jejich rodiči na letošním táborovém promítání, možná byste si všimli něčeho speciálního. Mezi záběry z táborových her by vám prosvítaly obrázky tvořících, sekajících, řezajících, vše možné vyrábějících dětí.

Okem kamery byste sledovali, jak zápasí s rozdělováním ohně, se stavěním přístřešků nebo sami se sebou při aktivitách v přírodě, od vkročení do studeného potoka po vícedenní puťák. Viděli byste, jak se točí kolem plotny, ohřívají vodu do sprch, hlídají spící tabor, ale také jak se každý den již od rána společně noří se do světa fantazie, rytířů, magie a hrdinských činů Řádu čtyř elementů.

Měli byste z nich radost. Z toho, jak si dovedou užít léto, jak si umí hrát, ale také z uvědomění, kolik toho svedou a jak se o sebe a své oddílové kamarády dovedou postarat. My na ně byli pyšní, máme opět nač vzpomínat.

Letošní prázdninové dny na Kosím potoce byly zkrátka parádní. Máváme všem, kteří si léto užili jako my, všem, kteří to vidí stejně a se těší na další takové léto.

*Matěj Chour,
TOM Veverk,
Brandýs nad Labem*

BITVA O HELFENBURK

Rok s rokem se sešel, je třetí zářijová sobota a Bitva o Helfenburk. I když nám letos počasí opravdu, ale opravdu neprálo, bojovníků se sešlo dost. Ráno to s bitvou vypadalo velmi bledě. Celou dobu pršelo, a tak jsme si mysleli, že se bojovat ani nebude. Jako zázrakem po desáté hodině přšet přestalo, urputná řez tedy mohla začít. Bitvy se odehrály dvě a to obě před hradem. První skončila remízou a druhá vítězně pro pány hradu - supí hlavy.

První klání trvalo celkem dlouho. Bojovníci, schováni za svými hradbami ze štítů, se neodvažovali urputněji útočit na protivníky. Až potom, co byl k urychlení bitvy určen časový limit, se strhla mela. Najednou se hradby rozestoupily a každý bojoval, jak uměl. „Munice“ litala sem a tam. Druhá bitva už byla rychlejší.

Po bojích spousta bojovníků spěchala domů. Nechtěli zmeškat vlakové spoje nebo byli po předešlé noci promoklí, a tak spěchali do sucha.

I tak si myslím, že další ročník Bitvy o Helfenburk se vydařil a už se těším na její další ročníky. Nejen na to, jak budeme bojovat, ale i setkání s kamarády, se kterými posedíme u ohně, poklábosíme a společně zazpíváme.

Tomáš Guzma,
TOM Bobří, Úštěk

**Ekonomická správa
oddílu ESO je lepší
a lepší!**

CO ESO UMÍ?

Podvojný účetnictví: účtování v pokladně, bance, možnost evidence faktur, interních dokladů a dotací, import bankovních výpisů. Vše lze tisknout v tiskových sestavách, v nastavení můžete přidávat další analytické účty, nové pokladny či bankovní účty. **Vyvolat kompletní závěrku je snadné!**

Jednoduché účetnictví: Velká aktualizace ESA vyřeší závěrkové knihy závazků a pohledávek, přehled příjmů a výdajů ad. Samotný modul s účtováním a možností evidence faktur plně běží.

V modulu „členové“ můžete kompletně řídit personální agendu oddílu a hlavně, chcete-li, můžete synchronizovat data členů mezi ESO a tomickou Evidencí – a to ve směru, který si sami zvolíte.

ESO perfektně spravuje akce a výpravy oddílu (možnost evidovat všechny akce a události, přiřazovat účetní položky, nahrávat fotky ad.). U akcí lze vyvolat její rozpočet. ESO obsahuje i moduly „cestovní náhrady“ a „majetek“ s mnoha možnostmi nebo „administrace“, kde můžete založit nové uživatele (s různými právy náhledu a editace).

CO BUDE ESO UMĚT? Víte, že spolky v celé republice mají povinnost zveřejňovat účetní závěrku? Neděste se ale. Právě pracujeme na tom, aby data z ESA tekla do Evidence s minimem práce pro vás.

JE ESO BEZPEČNÉ? Ano! Veškerá účetní i další data uložená v Skeleton ESO jsou v bezpečí. Komunikace mezi vaším počítačem a serverem je šifrovaná. Data jsou pravidelně zálohována.

ESO NA ZÁVĚR: Přístup do ESO je z adresy <https://eso.skeleton.cz/>. Neznáte-li ESO vůbec, zkuste se přihlásit do demo oddílu, ESO si můžete projít, zkušebně založit členu, výpravu či účetní doklad. Pokud naopak používáte staré ESO, pak díky importu dat můžete kompletní data z původního ESO do nové online podoby nahrát.

CENA ESO: roční licence stojí 660 Kč, jen v extrémních případech velkých oddílů (nad 1500 účetních položek) půjde o cenu 1000 Kč. V roce 2016 máte možnost čerpat dotaci na ESO 400 Kč – ale jen do 15. listopadu.

Tomáš Hurt

**Dotazy k programu pište
na tomas.hurt@crdm.cz**

Tábor Vejrů ve Vodňanech

Letos náš turistický oddíl strávil dva týdny v hezkém prostředí ve Vodňanech v jižních Čechách. Kolem nás bylo plno rybníků, ryb a života ve vodě. I naši základnou protékala voda, bývalý náhon do mlýna, který napájela říčka Blanice. Počasí bylo typicky letní, a tak jsme se mohli mimo jiné plně věnovat vodním hrátkám jako je jízda na člunech, závody ve dvojicích, štafetovému závodu člunů a samozřejmě také koupání.

Po celou dobu tábora nás provázela etapová hra Sanatorium Dr. Robschitze. Naši základnu jsme proměnili v sanatorium a přivítali v něm pacienti – tomíky.

Byli rozděleni do čtyř skupin. Každý den se podrobovali a zúčastňovali terapií speciálně připravených Dr. Robschitzem. Terapie byly prováděny většinou formou her, kdy se prověřily různé emoce, nejčastěji smích a napětí. Občas vyplaval na povrch i nějaký ten adrenalin. Malí pacienti k léčbě přistupovali odpovědně. Není divu, že po závěrečné velké vizitě byli všichni schopni sanatorium opustit. Navíc by po této terapii měli být i vůči dalším školním útrapám odolnější, což se ale nedalo říci o lékařích sanatoria. I po odchodu všech dětských pacientů nezůstalo naše sanatorium prázdné. Určitě tušíte, kdo děti nahradil!

Jsme turisté, proto během tábora často a rádi chodíme. Poznáváme jiný kraj, táboříme, pobýváme v přírodě. Navštívili jsme a viděli zámek Kratochvíli, archeopark

v Netolicích, rozhlednu Libín, Prachaticce, horu jménem Hrad s pozůstatky hradště, zříceninu Helfenburk u Bavorova, samotný Bavorov, Protivín a zdejší krokodýly. Nemohli jsme též nenavštívit poutní místo Lomec s kopií oltáře z kostela sv. Petra v Římě. Během tábora jsme nachodili celkem 93 km!

*Gábina a Jan Schejbalovi,
TOM Vejrů, Lovosice*

Zlatá horečka na Libavě

Tábor ostravských Čmoudíků v Podlesí na Libavě první tři týdny července 2016 zachvátila zlatá horečka. Kromě táborové hry, na jejíž konec šťastně doputovaly na kolech i v průtrži mračen všechny čtyři družiny, proběhlo množství soutěží, turnajů a her na družiny a jednotlivce. Nechyběl vodácký výcvik či cykloputáček. Po suchých létech v potoce tekla dokonce i voda, byť teplota v noci klesala hrozivě k bodu mrazu. :-). A tak i saunování nebo křtění nováčků bylo příjemnější.

*Rostka Kašovský
TOM Čmoudík, Ostrava*

Na březích Amazonky

První dva týdny prázdnin už víc jak třicet let patří oddílovému táboru červenokosteleckých Kadetů. V té době vyrábíme za dobrodružstvím. A vždy si to umíme naplno užít. Letos však odjížděl velký počet táborníků od maminek poprvé. S napětím jsme proto očekávali, jak vše bude probíhat.

Najednou jsme stáli u hromady kufrů na louce našeho tábořiště a vše bylo před námi. Kolo táborového dění se začalo roztáčet. Bylo potřeba toho tolik udělat a vstřebat tolik informací a zážitků! Tábořiště se změnilo v indiánskou vesničku a my se změnili v její obyvatele. Nejlepší bojovníky jsme poslali na průzkumnou výpravu přes Pomezky, Sněžku a Špindl až pod vrcholky And.

Na této cestě jsme prokázali mnoho odvahy a soběstačnosti. Ostatní měli plno práce v táboře a jeho okolí. Abychom přežili v pralese plném nebezpečí, museli jsme se vyzbrojit. Upletli a obarvili jsme ponča a trička. Vyrobili jsme oštěpy a šipky. Hovořili jsme se šamany, kteří nám ukázali, jak najít vždy tu správnou cestu. Naučili jsme se používat foukačky a luky a ovládli práci s mačetou.

Každý táborový den prožítý v přírodě, ve vodě, u řeky, na loukách, či v hlubokých lesích při hrách, soutěžích a výpra-

vách nám přinášel mnoho nového a zajímavého. Obavy a chmury zcela vymizely. Vždyť i ti nejmenší táborníci, občas s trochou pomoci, zvládli vše na jedničku. A že některé stany občas vypadaly jako po zemětřesení? Nebo že se po večere toulal po táboře červený mužíček s medvídkem v ruce a vyžadoval pohádku? Že někomu uplavala bota, nebo si nevěděl rady s pádlem? No a co? To vůbec není důležité.

Hlavně, že nám spolu bylo dobře a nikdo nezůstal stranou sám. Že vždy byl nablízku někdo, kdo podal pomocnou ruku, pofoukal, zalepil bolístku a usmál se. A tak to má mezi kamarády být!

Ahoj!

admirál Míra Hepnar,
TOM Kadet, Červený Kostelec

Trilobiti přešli Krkonoše

Členové turistického oddílu TOM Trilobiti Beroun se vydali z Harrachova do Pece pod Sněžkou přes nejvyšší hřebeny naší republiky. Za pět dní ušli 63 kilometrů a celkově překonali převýšení 3096 m. Nejmladším Trilobitům je osm let. Hřebenovky s batohem na zádech zvládli stejně dobře jako ostatní.

Místem odpočinku pro nás byly horské boudy, spali jsme na Vosecké, Martinovce a dvakrát na Luční boudě. Výhled na Sněžku byl impozantní a sliboval pořádný vý-

stup. Cestou jsme obdivovali Mumlavské vodopády, Labe na svém začátku vypadá jako horský potůček, Pančavský vodopád i Mužské a Dívčí kameny. Viděli jsme výstavbu vyhořelé Petrovy boudy, shlíželi na polská jezera Wielky a Maly Staw. Prošli jsme Obří důl a mnoho sedel, překonali nespočet vrcholů a vrcholů a občerstvovali se na věhlasných boudách jako je Labská či Špindlerova.

Výstup na Sněžku nám okořenil velmi silný vítr, ale neodletěli nám ani ti nejlehčí a nejmenší. Sněžku jsme zdolali v plném počtu třinácti Trilobitů. Odsud jsme pod lanovkou sešli do 850 m.n.m. ještě pod stanicí lanovky Růžohorky a přes Modrý a Obří důl jsme se vraceli zpět na Luční boudu. Tahle trasa měla převýšení přes 760 výškových metrů. I tak jsme ji všichni dobře zvládli.

Kateřina Frdlíková-Klíště,
TOM Trilobiti, Beroun

Kadao v Banátu

Banát je hornatá oblast rozprostírající se na území Rumunska, Srbska a Maďarska. Protéká jím řeka Dunaj, která je v těchto místech již veletokem. Na území Rumunska v jedné ze zákrut Dunaje se nachází 6 českých vesnic – Svatá Helena, Gerník, Rovensko, Bígr, Eibenthal a Šumice. Lidé žijící v těchto vesnicích jsou Češi, mluví česky, mají české zvyky, přesto žijí 1000 km daleko od České republiky. První Češi sem odešli v 19. století za vidinou lepšího života. Dnes mladí odcházejí pryč za prací, nové děti se nerodí a český Banát se pomalu vytrácí.

Po dlouhých přípravách jsme se do Banátu vydali autobusem nejprve do Sasca Romany. Zde jsme nabalili naše batohy na dvoudenní túru. Pak už jsme šlapali 30 km dlouhým kaňonem řeky Nery. Po cestě jsme shlédli vodopády na řece Beu. Přespali jsme u jezírka Dracului a další den pokračovali do nejvýše položené české vesnice Rovensko. Veškeré ubytování nám zařizovali „kluci od Medvěda“, tedy Štěpán, Honza a Tibi, kteří se svou malou cestovečkou Dovolena v Banátu vozí do Banátu expedice.

Naše putování pokračovalo přes osadu U Filipa a přes mlýnky U Petra, kde to-míci pořádali několik let po sobě tábory pro banátské děti, do Gerníku, kdysi největší české vesnice. S povolením pana ředitele Boudy nás Franta Kuska ubytoval v altánu za školou. Někteří starší osmnácti let ochutnali také právě dopálenou domácí slivovici.

Červená turistická značka propojující 5 vesnic nás přes jeskyni Tureckou díru dovedla až do Svaté Heleny. Odkud jsme se po tradičním předání dárečků v místní škole přesunuli do Baile Herculane, rumunských řeckořímských lázní. Kád s 38 stupňů teplou vodou se nacházela přímo pod mostem uprostřed nepořádku vedle řeky, ani tak jsme se nenechali odradit. No prostě lázně po Rumunsku...

Pak už jsme pokračovali autobusem do Eibenthalu, kde jsme postavili stany, tentokrát na kopci za hospodou U Medvěda (teď už víte, proč kluci od Medvěda). V Eibenthalu jsme strávili tři noci. Po celou dobu se o naše žaludky starala Romina, žena Tibiho, a vařila opravdu skvěle. Namátkou sármy, mleté maso zabalené v zelném listu, pečená žebírka s bramborovou kaší nebo fazolový guláš.

Nejdelší pochod nás čekal ve čtvrtce, a to 26 kilometrů do poslední námi navštívené vesnice Bígr. Prošli jsme se přes vyhlídku Znamána a přes hřeben Ravnu. Do Bígru pro nás přijel autobus. Naši dva řidiči Petr se synem Lukášem se opravdu předvedli. Rumunské cesty jsou jako naše polňačky a představte si na polňačce autobus... Klobouk dolů, dostali se do každé vesnice i přes všelike nástrahy.

Poslední den v Banátu jsme strávili s průvodcem Lojzou, který nás vzal do 1,7 km dlouhé jeskyně Poniceva, na jejímž konci nás čekaly motorové lodky, které nás Velkou kazaňskou soutěskou dovezly k 51 m vysoké soše dáckého krále Decebala. Lojza nás pak ještě vzal na vyhlídku na soutěsku, která má v nejužším místě pouze 120 m (před soutěskou je Dunaj široký až 2 km). Pak už jen návštěva starých azbestových dolů na Ubányji, nákup domácích surovin, poslední přespání a cesta domů, se zastávkou v Szegedu.

Musím říct snad za všechny, že naše výprava se opravdu povedla. Všichni jsme si ji moc užili, poznali jsme nový kout Evropy, navštívili krajany, obdivovali jejich krásnou češtinu a zjistili, že se tady u nás máme opravdu dobře. Expedici do Banátu mohou všem jediné doporučit, ale dlouho neváhejte. Kdo ví, jak dlouho bude ještě český Banát žít (snad navěky)...

Obrovský dík patří klukům od Medvěda za zařízení ubytování u krajanů, Statutárnímu městu Opava, Klubu českých turistů za celoroční podporu a hlavně Asociaci TOM za finanční podporu celé akce. Děkuje! Více fotek a informací na www.kadao.cz.

Adam DiB Weicht,
TOM Kadao, Opava

35. Letní sraz TOM Frýdlant nad Ostravicí

Letošní letní sraz TOM byl výjimečný nejen svým „půlkulatým“ ročníkem, ale především tím, že navazoval na „dospělácký“ XV. Český letní sraz turistů s výrazným mezinárodním přesahem. Po dvou letech od prvotní myšlenky se současně s českým letním srazem konal Mezinárodní letní sraz turistů zemí V4. A kromě toho byl i slovenským srazem turistů, protože na Slovensku se nenašel pořadatel, který by letošní 63. ročník oblíbeného srazu uspořádal. Takže i tomický sraz byl česko-slovenský. 30. 6. – 9. 7. 2016

Pořádáním srazu ve Frýdlantu se ujala Moravskoslezská krajská rada Asociace TOM, významnou pomoc (zejména služby ve škole) zajistil místní TOM Divočáci Frýdlant v čele s neúnavnou vedoucí Maruškou „Marijánkou“ Bařinovou. Díky jejímu dlouholetému působení ve školství měli pořadatelé otevřené dveře na radnici, ve školách a vůbec v celém městě. Jejimi bývalými žáky byli snad všichni frýdlantští obyvatelé. Sraz TOM začínal ve stejný den jako sraz KČT, poslední školní den ve čtvrtek 30. června, ale proti srazu dospělých se protáhl o týden až do soboty 9. července.

Na sraz se přihlásilo 14 oddílů, z toho 9 českých a 5 slovenských. Po drobných změnách v účasti (onemocnění, dohlášení) byl celkový počet účastníků 145, z toho byli 83 čeští tomíci a 62 slovenští tomíci. Z českých oddílů se účastnily oddíly Zálesák Tanvald, Sojčata Žitenice, Javory Černuc, Hroši Chodov, Chřibský lenochod

Březolupy, Azimut Napajedla, Draci Kroměříž, Výrové Postoloprty a jeden vedoucí Delfínů Borotín. Ze slovenských oddílů se účastnily oddíly Zniev z Kláštoru pod Znievom, Brontosaurus z Trebišova, Lokomotiva Atóm Levice, Salamander Košice a TOM ZŠ Bátovce. Všichni byli ubytováni ve třídách Základní školy na Komenského ulici, o stanování projevil zájem pouze jediný účastník. Stravování (snídaně a večere) zajistila školní jídelna Scolarest v ZŠ T. G. Masaryka.

Pořadatelé připravili pro zúčastněné oddíly pěší trasy na úpatí Lysé hory a obrázkovou naučnou stezku ve Starých Hamrech. O tu byl velký zájem, rovněž o návštěvu vodopádu potoka Satiny. Téměř všichni vystoupili na Lysou horu s novou Bezručovou chatou a využili tak připravené trasy srazu dospělých.

Zájem byl také o autobusové zájezdy do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm, na prohlídku Technického muzea v Kopřivnici a hradu Trúba ve Štrambersku, na hrad Hukvaldy a do Hornického muzea v Ostravě. Po výletech všichni účastníci ocenili možnost návštěvy místního koupaliště zdarma po celou dobu srazu.

Večerní programy vyplnil především sport. Po zahajovacím víkendy se rozběhly sportovní soutěže ve volejbalu, v malé kopané, ve stolním tenisu a turnaj v pálkovací hře brännball z Matějova zádveřního vaku. Některé zápasy se dohrávaly skoro za tmy, zabouřlivého povzbuzování diváků ze všech oddílů.

Jeden večer předvedl své umění žonglér Jan Hlavsa z Olomouce, který dokázal žonglovat nejen s klasickými míčky nebo kužely, ale také s šátky, s noži, se židlemi nebo s ohnivými fakulemi. Závěrečný večer byl věnován kulturnímu vystoupení folklórní skupiny Kotci a taneční skupiny Frýdlantská chasa.

Ocenili jsme vítěze sportovních soutěží, přišla nás pozdravit starostka Frýdlantu Dr. Helena Pešatová a Maruše Bařinové jsme předali diplom čestného členství KČT, jedno z nejvyšších klubových vyznamenání. Na závěr posledního večera byla diskotéka a druhý den se všichni rozloučili a odcestovali za dalším prázdninovým dobrodružstvím.

Letní sraz TOM podpořilo město Frýdlant nad Ostravicí a Asociace TOM ČR.

*Mojmír Nováček,
Moravskoslezská krajská rada
Asociace TOM*

Eurorando a Tycho de Brahe

Když v roce 1597 opustil nejslavnější dánský astronom, astrolog a alchymista Tycho Brahe ostrov Hven, využil pozvání Tadeáše z Hájku a uchýlil se na dvůr císaře Rudolfa II. do Prahy. Nyní na ostrov Ven zamířil jeden z výletů, pořádaných v rámci Euroranda 2016 v jižním Švédsku, v oblasti Skåne.

Proč je ostrov Hven nyní zván švédským jménem Ven? Do sedmnáctého století patřil tento ostrov, stejně jako celá oblast Skåne, Dánsku. Švédsko tuto oblast získalo až po válkách, které byly vlastně pokračováním třicetileté války. Oblast Skåne není turisty příliš navštěvovaná, přitom má krásnou přírodu, lesy a jezera, zemědělskou, řídkou osídlenou krajinu, ale také krásná historická města. Místo pro čtvrté pokračování Euroranda bylo zvoleno velmi dobře, pěší pochody i poznávací zájezdy byly zajímavé, jen autobusové přejezdy z východního pobřeží až na západní byly zdlouhavé. Na trajekt na ostrov Ven jsme se dostali až o půl dvanácté, přestože jsme do autobusu nastupovali brzy ráno.

Trajekt na Ven pluje z města Landskrona, známého svou citadelou. Ostrov není velký, rozměry má přibližně 4,5 x 2,6 kilometru. Je na něm jedna vesnice jménem Tuna, dva přístavy, několik dalších osad a usedlostí, jeden supermarket a několik penzionů. Na ostrově trvale žije něco přes 250 obyvatel. Ostrov má veřejnou dopravu, jezdí tam jeden velký a jeden malý autobus, ale turisté si mohou objednat i cestu vozem, taženým traktorem. Uvnitř areálu Muzea Tychona Brahe je škola pro první až pátou třídu, děti jezdí do školy většinou na kole. Cyklistika je na ostrově velmi oblíbená, v přístavu Bäckviken je možné si půjčit obyčejná kola, nákladní kola i tandemy.

Obyvatelé ostrova se zabývají především zemědělstvím, výrobou koziho sýra a cestovním ruchem. Je možné narazit třeba na samoobslužný stánek, kde lze zakoupit lněný olej a výrobky z něj, česnek a další výpěstky. Na pultu je kasička s informací, že se dá platit ve švédských i dánských korunách i v eurech.

Největším lákadlem ostrova je samozřejmě Muzeum Tychona Brahe, stojící na místě zámku Uraniborg. Název není odvozen od Úrana, neznamená tedy Vesmírný hrad nebo Nebeský hrad, takový název by dobrý křesťan nemohl hradu dát. Uraniborg znamená Uraniin hrad, podle Uranie, múzy hvězdářství a matematiky, dcery Dia a bohyně Mnemosyné. Tycho Brahe získal ostrov do vlastnictví v roce

1576 a získal výsadu, aby farmáři, místo toho, aby vykonávali vojenskou službu prokrále, pracovali pro svého nového pána.

Tycho na nejvyšším místě ostrova – padesát metrů nad mořem, tedy asi dvacet metrů nad rovinou pobřežních útesů – nechal vystavit zámek, laboratoř, observatoř a výzkumný ústav v jednom. Okolo zámku byla zahrádka, kde se pěstovaly rostliny pro alchymistickou dílnu. Cílem alchymisty Tychona Brahe a jeho sestry Sophie nebyla výroba zlata, ale zkoumání léčivých vlastností bylin a minerálů. Dnes z celého zámku zbyly jen obnovené základy ochranného náspu a právě polovina zahrádky, cihly a kameny ze stavby byly po Tychonově odchodu výborným stavebním materiálem pro domky sedláků.

Vedle Uraniborgu dnes stojí kostel z 19. století, ve kterém jsou uloženy originály i kopie Tychonových astronomických přístrojů. Tycho byl prvním pozorovatelem, který pracoval vědeckým způsobem podle dnešních měřítek. Polohy hvězd a planet měřil vždy několika přístroji, kvadranty a sextanty, přesnou polohu počítal z několika opakovaných měření. Tycho vlastnil i soubor dřevěných přístrojů, které dříve patřily samotnému Koperníkovi. Uraniborg brzy přestal dostačovat, protože přístroje zde byly umístěny na dřevěných konstrukcích, které svou nedostatečnou stabilitou ohrožovaly přesnost měření. Tycho tedy nedaleko nechal postavit novou observatoř, Stjärneborg – Hvězdný hrad. Ta byla z velké části podzemní, nejen kvůli stabilitě přístrojů, ale i kvůli ochraně pozorovatelů před chladem, spíše ovšem před větrem. Velké změny teploty

Z ČINNOSTI
Klubu českých
turistů

by ovlivnily přesnost pozorování, kvůli tepelné roztažnosti materiálu přístrojů. Ve Stjärneborgu byl instalován i nejpřesnější astronomický přístroj z doby před vynálezem dalekohledu, velká armilární sféra i Tychonova chloubka, velký hvězdný glóbus. Na jeho povrchu Tycho vyznačil během patnácti let polohu průměrně jedné hvězdy za týden. V době jeho odchodu z ostrova byly na glóbu vyznačeny přesné polohy 777 hvězd.

Pracovní den na ostrově začínal velmi brzy. Pozorovatelé samozřejmě pracovali za dobrého počasí celou noc, ale ostatní vstávali okolo čtvrté. Po intenzivní práci byl večer čas na bohatou večeři i zábavu, která se sestávala ze zpěvu, recitací, vystoupení kejklířů. Jeden čas chovali na zámku pro zábavu i losa, ten však jednou vypil moc piva, spadl ze schodů a zahynul.

Tycho Brahe byl slavným a váženým mužem, na ostrově Hven ho často navštěvovali mocní tehdejšího světa. Snad nejslavnější návštěvou byl skotský král Jakub IV., pozdější anglický král Jakub I. se svou nevěstou, dánskou princeznou Annou. Je pravděpodobné, že počasí při králově plavbě inspirovalo Shakespeara k napsání jeho poslední hry Bouře. Práce slavného astronoma mohla být dokonce inspirací pro drama o královi dánském.

Když byl Tycho Brahe po nástupu nového krále Kristiána IV. na dánský trůn nucen opustit Dánsko, uchýlil se napřed do Německa a potom získal místo císařského matematika na dvoře Rudolfa II. Žil také v Benátkách nad Jizerou, kde došlo v roce 1600 k setkání dvou největších astronomů té doby.

Johanes Kepler na základě Tychonových pozorování později vypočetl dráhy planet a stanovil své tři slavné zákony. Když císař povolal Tychona zpět do Prahy, ubytoval ho v dnešní Karlově ulici na Starém Městě a Tycho pokračoval ve svých

pozorováních v Letohrádku královny Anny, známém Belvederu. Bohužel mu už moc času nezbyvalo, Tycho Brahe zemřel na podzim 1601.

My, čeští účastníci Euroranda, jsme měli štěstí, že jsme výlet na ostrov Ven absolvovali předposlední den akce, kdy už jsme znali realitu oblasti Skåne a orientovali se v historii i geografii.

Během celého týdne jsme měli možnost poznat jih Švédska, jeho přírodu, rezervace, život na farmách i historii od doby hutníků železa sto let před naším letopočtem, přes středověk, renesanci, technické památky devatenáctého a dvacátého století po druhý nejvýznamnější evropský urychlovač částic a další perly univerzitního a technologického městečka. Na túrách jsme byli provázeni znalými a turisticky zdatnými průvodci a většinou také představiteli místních samospráv. Jen škoda, že možnost setkat se s účastníky z jiných evropských zemí byla prakticky jen na slavnostním zahájení a zakončení Euroranda.

Petr Teringl

telegraficky.....

Vedení KČT uzavřelo smlouvu na produkci a distribuci časopisu Turista od prvního čísla ročníku 2017 s firmou Lidé a hory. Pokud bude cena za celoroční předplatné v našich možnostech, budeme rádi Turistu posílat všem oddílům, které se včas registrují.

Členové vedení KČT navštívili sraz tomíků a tomické tábory. Konstatovali tradiční vysokou úroveň táborů a děkují všem vedoucím, kteří zvládají nelehkou práci při přípravě a vedení tábora a předávají lásku k turistice dalším generacím.

Vedoucí na lanech

O víkendu 16.-18. září jsme v Dědově přivítali vedoucí, kteří se chtěli něco naučit o lanech a různých lanových technikách.

Počasí vypadlo sice všelijak, ale naši vedoucí jsou odolní a trochu deště je nemohlo rozhodit.

Celý víkend se učili vázat lana, dodržovat bezpečnost, jistit, slaňovat, stavět lanové překážky, dodržovat bezpečnost, jistit, též poznávat materiál, jistit, dodržovat bezpečnost a hlavně správně balit lana, **protože to je přece to nejdůležitější!**

Velký dík patří lektorům pod vedením Kuby Glase, který obětavě učil, opravoval, vylepšoval, radil, vytýkal, povzbuzoval, fandil, ošetřoval a hlavně ukazoval, jak se správně balí lana - **protože to je přece to nejdůležitější!**

Nesmíme zapomenout na Blanku Zaňkovou, která naše účastníky rozmazlovala kuchyňskými výtvary. Blanka neustále míchala, smažila, mazala, krájela, zdobila, ohřívala, vařila, pekla, loupala, čistila a neustále se ptala, zda nemáme hlad, protože najedený účastník je spokojený účastník.

A to je přece to nejdůležitější!

*Stanislav Prais,
rada vzdělávání*

Setkání s rakouskými tomíky

Tomíci z rakouského turistického klubu (ÖTK Jugend) se tentokrát na přelomu července a srpna sešli v Mauterndorfu v nádherné turistické oblasti Lungau v Salcbursku.

Klub českých turistů a Asociaci TOM reprezentovali ostravští Čmoudíci a opavské Kadao společně s místopředsedou KČT Jiřím Homolkou, který je garantem česko-rakouské spolupráce. Při slavnostním zahájení jsme jménem KČT i Asociace TOM pozdravili rakouské tomíky, starostu města Mauterndorf a 3. prezidenta rakouského turistického klubu.

Na 150 účastníků vytvořilo velmi příjemnou atmosféru, a to i díky souběžně probíhajícímu hudebnímu festivalu. Společně jsme navštívili mimo jiné místní hrad Mauterndorf nebo vyšlapali na vrch Speiereck 2.411 m.n.m. I přes nepříznivé počasí bylo v okolí co navštívit, měsíc by byl krátký.

Díky kartě Salzburgerland Card jsme navštěvovali po večerech bazény se saunami a wellness a přes den stoupali lanovkami do výšin a dolů sjížděli na kolech, splavovali řeku Taurach a Lieser na lodích, navštívili lyžařské středisko Obertauern slavně díky Beatles. Také jsme vyšlapali na Seekarspitze 2.350 m.n.m., prolezli krásnou a známou soutěsku Liechtensteinklamm včetně blízkého zábavného vrchu Geisterberg...

Když bylo deštivo, navštívili jsme Salzburg počínaje zámkem Hellbrunn a pevností Festung Hohensalzburg, přírodovědným nebo Mozartovým muzeem konče.

Rakouští přátelé nám opět připravili milé podmínky, a tak závěrečné cvičné ferraty v Raxalpe po cestě zpět už byly jenom třesničkami na dortu nabitého programu.

S vedením rakouských tomíků jsme také dohodli další společné akce, zejména termín nejbližšího setkání vedoucích rakouských tomíků v Opavě a na Bezručově chatě KČT na Lysé hoře.

Jiří Homolka, Rostka Kašovský

Údržba vsetínské Polany

Vzhledem k tomu, že se letos na Polaně Moravská letní táborová škola nekonala, rozhodli jsme se s rodinou v uvolněném termínu věnovat několik dní udržovacím pracem na naší základně.

Moje žena uklidila všechny chalupy – těch klumprů, co jsme nachystali – bylo toho plné terénní asociací auto. S kamarádem Norbertem Lichnovským a mojí rodinou jsme pokáceli dva velké stromy. Jeden z nich byl už suchý a nebezpečný.

Chalupy nám za těch šestnáct let zarostly až tak, že z nich je pomalu „šipkový zámek“ a výhled do krajiny není prakticky žádný. Nebylo to úplně jednoduché, bylo potřeba stromy pokácet tak, aby nespadly na chalupu či nezničily další stromy. Udělali jsme to s pomocí navijáku čtyřkolky, kterým jsme strom směřovali mimo chalupy. Se synem jsme prosvětlii okolí chalupy a posekali trávu, letos snad už naposledy. V kácení budeme ještě pokračovat na podzim.

Pokácené stromy zpracují na dřevo brigádníci z TOM Sylvatik, kteří se přihlásili na dobrovolnou brigádu. Řešili jsme též neutěšený stav povlaků na matrace a dali přísný zákaz konzumace jídel v podkroví, které slouží ke spaní. Opět jsme vyměnili rozbitou sprchu za antivandal verzi, na které není snad co rozbít (*ji když - kolikrát už jsem byl o tom přesvědčen*). Zatmelili jsme koryto u venkovního zdroje vody osvědčeným „medvědíím hovnem“.

Mezi pracemi jsme si odskočili do našich beskydských lesů na hříby, borůvky nebo jen tak se projít po „fotostezce“ neotřelou valašskou krajinou ke kapličky a na rozhlednu Miloňová. Večery za jasných nocí s oblohou plných hvězd dokreslovaly pak atmosféru tohoto nádherného místa.

*Jirka Homolka,
správce Polany*

týpí jako domov

Je absolutní ticho. Trochu nervozita, trochu těšení. Čekáme. A už přicházejí. „Přináším světlo krásy, jehož zákony jsou ...“ Začíná sněm.

Sněm mám spojený se slavnostní atmosférou a také trochu s obavami. Když jsem byla menší, trochu jsem se bála, abych něco nepokazila. Teď se trochu bojím, abych na něco nezapomněla. Dřív jsem se strchovala na sněmu promluvit, protože tam jsou přeci ti velcí a důležití, a teď se bojím promluvit, protože si ti menší myslí, že tam mluvím právě jen ti velcí a důležití.

V životě kmene je sněm nejvýznamnější událostí. Stanovy Ligy lesní moudrosti říkají: Nejvyšším orgánem kmene je sněm, který rozhoduje o všech důležitých záležitostech kmene. Koná se minimálně jednou do roka. Nejčastěji bývá venku pod širým nebem, ale také v týpí nebo v zimě i v místnosti.

Sněm má několik povinných částí, jako zahájení a zakončení a několik pravděpodobných částí, jako udílení orlích per a titulů anebo volby. Zahájení probíhá většinou citací zákona čtyřnásobného ohně, což však není neměnné dogma. Vždy je ale přítomen oheň přinesený buď pochodem nebo zapálením svíčky.

Udílení orlích per za splněné činy je důležitou součástí sněmu. Ještě slavnostnější je udílení titulů lesní moudrosti (titul znamená určitý počet orlích per). Moc se mi líbí, že o titul žádá vždy blízká osoba a řekne něco hezkého o dotyčném jedinci, který titulu dosáhl. Pak předstoupí woodcrafter s nejvyšším titulem lesní moudrosti, který na sněmu je a pasovacím kopím dotyčného pasuje. Bývá to vrchol sněmu.

Další důležitou součástí sněmu bývají volby. Nejdůležitější je volba náčelníka a ohnivce kmene, ale i rodových náčelníků nebo členů náčelnictva či Rady orlích per. Někdy se k takovému hlasování používají fazole, jindy hlasovací dřívka.

Těsně před koncem bývá *Chvilé pravdivých slov*, která se pak v zápise objeví jako „Diskuze“. To může každý v kruhu povstat a říct, co je pro něj důležité. Může chválit a děkovat, ale také kritizovat a vytýkat.

Na úplný závěr je zpívána píseň „Modlitba kmene Omaha“. Pak se postává kolem dohasínajícího ohně a nikomu se nechce už jít, protože si snaží udržet dozívající slavnostní pocity. Někdy se ještě rozproudí další hovor, někdy si člověk odnáší ty okamžiky rovnou do soukromí spánku.

Možná i u vás máte podobný slavnostní oheň. Možná podobný rituál s jiným jménem. Důležitá je hlavně slavnostní atmosféra a pocit sounáležitosti.

S modrou oblohou

*Lasík, Kateřina Pejšová
foto: archiv LLM*

Mikešovo nožobraní

...řizný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

V dnešní výpravě do světa nožů bych vám chtěl představit výrobky dvou našich nožířů. Prvním z nich je Jaromír Bareš ze Sedlčan, druhým pak Jan Novák, na nožířském fóru známější pod přezdívkou Hanes.

Barešův rebečák

Pan Bareš vyrábí převážně lovecké nože, a to jak pevné, tak zavírací. Dále pak vychází z jeho rukou variace na takzvané *rebečáky*, které vám chci ukázat. Rebečáky proto, že jejich podobu jim dal Augustin Rebec - zakladatel nožířské firmy v Sedlčanech (dnešní KDS). KDS tento nožik vyrábí dodnes. Ale zpátky k nožům.

Parohový je v podobě, kterou dostal od svého tvůrce a čepelku má z materiálu Elmax. Nožik s dřevěnými stěnkami má čepel z oceli RWL 34. Oba materiály patří mezi tzv. práškové oceli. Jsou nerezové, velice odolné i při vysoké tvrdosti a bezvadně drží ostří.

Jak jsem psal, materiálem stěnek nožiku z RWL 34 je dřevo a to dubové, bolstry (to je to kovové) jsou mosazné. Čep, kolem něhož se čepel při otvírání pohybuje, je skrytý. Nožik původně vypadal podobně, jako jeho elmaxový kamarád. Zkusil jsem jej upravit, aby vypadal mnohem starší.

Elmaxový nožik má stěnky z parohu, nerezový čep je roznýtovaný v nerezovém bolstru a následně zabroušený a rozleštěný. Čepel je jištěna tlakem pera, žádnou další pojistku nemá. Cena rebečáku se pohybuje kolem částky 500,- Kč, dýmkařské speciály pak stály 1000,- Kč.

Míry a váhy:

hmotnost:	70 g , uprav. 75 g
délka :	102 mm
otevřený :	179 mm
čepel:	79 mm

Usměvavá bestie od Hanesa

Hanesův nožik nazvaný *Usměvavá bestie* je z jeho kolekce nožů Anthropoid, kterou vzdal hold československým výsadkářům padlým v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici a všem jejich spolupracovníkům. V kolekci bylo sedm nožů se stěnkami ze švestkového dřeva a mosaznou destičkou Anthropoid. Tyto nože mají na čepelce laserem vypálenou podobiznu výsadkáře s hodností, jménem a jménem výsadku. Nůž *Čurda*, který má stěnky z nádoru břízy, nemá mosaznou destičku, má jiný tvar čepelce a místo jména výsadku nápis zrádce. Dále pak bylo v bedničce třicet šest usměvavých bestii. Čepel je opět jištěna pouze tlakem pera. Její síla je 2,5 mm a šířka v nejširším místě 25 mm. Materiálem čepelce je ocel Ak5Mo a stěny jsou z leteckého duralu. Cena je přibližně 2300 Kč - přece jen nejde o sériovou tovární výrobu.

Míry a váhy:

hmotnost:	78 g
délka :	97 mm
otevřený :	174 mm
čepel:	74 mm

Na trávu do Dědova

Vedoucí tanvaldských Zálesáků, Joe Kuna, vyslyšel úpěnlivou prosbu z ústředí a v půlce září vyrazil se svými kolegy do Dědova na trávu. Za tuto velkou pomoc s posekáním, svezemím trávy a nakonec i s opravou sekačky jim patří náš velký dík! (ústř)

Druhá kniha Jana Havelky, čestného předsedy Klubu českých turistů a bývalého prezidenta Evropské asociace turistických klubů, je z větší části cestopisem. Popisuje turistický etapový pochod, který absolvovali čeští turisté v roce 2009 po podstatné části trasy poselstva vyslaného Jiřím z Poděbrad a vedeného Lvem z Rožmitálu a na Blatné. Novodobé poselstvo neabsolvovalo celou cestu „Z Čech až na konec světa“, ale jen její část do Bruselu.

První část knihy je stručnou historií turistiky, popisem toho, co turistika je. Pak následuje vysvětlení, jak vznikla myšlenka pěšího putování do Bruselu v době českého předsednictví Evropské unii, o přípravách a jejich těžkostech. Další částí je popis jednotlivých etap cesty, jak je autorovým zvykem, pojatý v souvislostech.

Každá kapitola je uvedena popisem přípravy a cesty na jednotlivý úsek, pak následuje popis jednotlivých etap, doplněných o historické souvislosti a zápisky z dochovaných cestovních deníků průvodců Lva z Rožmitálu. Zajímavé je povídání o setkávání účastníků pochodu s místními turisty a představiteli měst a obcí. Každá kapitola je zakončena stručnou statistikou úseku a mapou.

Knihu Jana Havelky je dobré číst jako učebnici, mít přitom otevřenou podrobnou mapu, nejlépe interaktivní, a hledat souvislosti s historií a zeměpisem. Pro přehlednější orientaci mohly být etapy označeny počátečním a cílovým místem.

Protože toto poselství bylo i politické, autor se stručně zmiňuje i o politice, a také o obzorech, které se cestováním otevírají.

Petr Teringl

Je to vlastně docela dobrý nápad: napsat pohádkový příběh, který líčí dobrodružství malého chlapce bloudícího v lese a zároveň se pokusit seznámit dětské čtenáře s některými léčivými rostlinami.

Knížka ale není jen jakýmsi malým herbářem pro děti, její děj má v dnešní době překvapivě ladění, které nenápadně zdůrazňuje smysl tradiční rodiny a jejího správného fungování. Vydalo nakladatelství Portál v roce 2016.

(jch)

Co bylo o prázdninách, v září a kousku října

❑ Odbor Klubu českých turistů Start v Krumlově se definitivně rozhodl, že neprodá tomíkům svou základnu u Vltavy v Rožmberku, přestože se za toto řešení přimlouval současný i bývalý předseda klubu a tomíci by zaplatili samými Destinovými, nejkrásnějšími bankovkami světa.

❑ Petr Teringl uspořádal s tomíky z řad Táborníků, Světlušek a Vikingů radostnou akci s obřím kolem, které otáčí dětmi, a také s houpacím koníkem, to vše v rámci Dnů Lesů České republiky.

❑ Pro malý zájem byly sloučeny letošní letní táborové školy v jednu, českou, konanou ve Sloupu. Je to škoda a nezbyvá než doufat, že příští rok budou dvě táborové školy praskat ve švech.

❑ Z ústředí odcházely SIM karty k tzv. RED LTE, což neznamenalo rudé evropské dotace na letní táborové expedice, jak se mylně domnívaly dvě vedoucí z Hrochova Týnce, ale mělo to souvislost s telefonováním z Vodafone a zoufale moderní komunikaci vůbec.

❑ Někteří členové náčelnictva objížděli tábory. Na všech potkali spokojené děti a zapálené vedoucí. V několika případech byly oddíly na výpravách a k mání byli jen ti zapálení vedoucí, ale i to bylo dobré a radostné. Kupříkladu krásné tábořiště sedlčanských Jelenů se skvělo takovou čistotou a pěkně vyrobenými táborovými stavbami (o malebné poloze u rybníka nemluvě), že oči přecházely a přítomný člen náčelnictva Ondřej Šejtka slzel.

❑ V Moravskoslezském kraji, ve Frýdlantu nad Ostravicí, proběhl červencový sraz dospělých turistů a také tomíků, to vše péčí Moravskoslezské krajské rady a oddílu Divočáci.

❑ V našem statečku v Pořešíně se rozjela nová čistíčka, která by měla zamezit *fekálně nekomfortním situacím*.

❑ V obřím olympijském parku RIO na Lipně se pět dní tužili tomíci z několika našich oddílů a vzbudili u návštěvníků olympijského hemžení zaslouženou pozornost turistickými závody. Víc o akci najde laskavý čtenář na jiném místě tohoto časopisu.

❑ Regionální televize natáčela tábor pořádaný TOM Tuří z Olomouce. To proto, že tamní tomíci v čele se svou aktivní šéfovou přizvali k táboření dvě desítky ukrajinských dětí i s doprovodem (všichni pocházejí z rizikových oblastí dnešní Ukrajiny) a připravili jim bezvadný program.

❑ Ministerstvo školství napsalo prvně v pětadvacetileté historii našeho spolku náčelníkovi, že pořadatel jednoho z kontrolovaných táborů nedoložil osvědče-

ní hlavního vedoucího tábora a že při návštěvě museli krčit rameny nad neúklidem a zbytky jídla ve stanech.

❑ Tomíci se stali majiteli domu v Rožmberku, samozřejmě jiného a lepšího, než ten, o kterém se čtenář mohl dočíst zkrake této rubriky. Někdejší židovský majetek, kupecký dům z druhé poloviny devatenáctého století (a s dochovanou částí ještě o století starší), přímo pod hradem Rožmberk u řeky Vltavy se po rekonstrukci stane vodáckou základnou vhodnou také pro výpravy na Lipno či nedalekého Rakouska.

❑ Opavské Kadao se rozjelo do Banátu a soudě podle článku v tomto čísle Tomíka, nelitovalo.

❑ Ministryně školství Kateřina Valachová přijala už potřetí během svého působení ve funkci zástupce České rady dětí a mládeže. Ujistila je o setrvalé podpoře svého úřadu jejich konání a slíbila, že ač se nepodařilo dostat kapitolu mládeže do směrnicích čísel zcela podle představ spolků, částka určená na jejich podporu neklesne pod letošní solidní stav.

❑ V Kamence, království Pavla Vaňaska, se začala opravovat střecha stodoly. Stodolu před tím nemalým úsilím vyklidil statečný brigádní tým, kterému budiž touto cestou převelmí poděkováno.

❑ Do Oparna dorazila Toulavá kamera a její přívětivá tvář Iveta Toušlová tak splnila slib daný před nějakým časem náčelníkovi tomíků. Redaktorka Jitka Štěpánková a kameraman Petr Rousek natočili o našem mlýně krásnou reportáž, ve které krom správcové Helenky, jejího muže Bocmana a náčelníka tomíků vystupují děti z oddílů S.T.A.N. a Zuřivý čolek a která ukázala světu, že si mlýn zasloužíme.

❑ Pražský tomík Zbyněk Svoboda – Pinda se stal tvář reklam, kterou ve spolupráci s Českou radou dětí a mládeže natočily České dráhy a která říká, že při včasné rezervaci je cestování s ČD nikdy nekončí slastí.

❑ Státní byrokraté neúnavně vymýšleli, jak omezit českým, moravským a slezským táborníkům táboření tím, že okolí řek, říček a potůčků prohlásí za rizikové zóny, pominou při tom zdravý rozum vedoucích a existenci hlídek, a vůbec všechno sešněrují, zregulují a napíší na papír.

❑ V mrazivé atmosféře a za soudních žalob se nachýlila ke konci 22 letá spolupráce mezi Literou Plzeň a Klubem českých turistů při vydávání časopisu Turista. Tomíci budou mít možnost odebírat klubový časopis Turista i nadále, tedy ti, kdo se včas registrují, a splní tím jednu z mála povinností pobočného spolku. Turistu bude od

Nového roku 2017 vydávat nový zhotovitel, od kterého si KČT slibuje větší prostor pro informace ze spolkového dění. Litera Plzeň začne vydávat vlastivědný měsíčník Na Cestu.

❑ Jindra Zoufalá z ústředí tomíků začala šít potahy na matrace do Polany. A že to bude nějakých potahů...

❑ Firma Versana dokončila rekonstrukci druhého objektu ve Stříbrných Horách, takto přilehlé stodůlky, dnes přebudované na obytný objekt. Stodola si do jara 2017 počká na vybavení nábytkem a poté začne sloužit oddílům. Do kompletní stavební rekonstrukce Stříbrných Hor jsme investovali během necelých tří let více než osm milionů korun (včetně projektů a stavebního dozor), to vše zejména díky podpoře Ministerstva školství.

❑ Petr Balda a jeho přátelé z ústeckého oddílu VOM osvětili Srub Psí zub, totiž zhotovili solární osvětlení do sroubku v Posázaví, který má již sedmým rokem náš spolek v pronájmu a který se stal oblíbeným posázavským výletním místem pro desítky tomíků. V Janově v Jizerských horách se zase se dřevem prala Sedmička z Úholiček. Oběma pracovitým oddílům patří velký dík.

❑ Pokračovala práce na sborníku k pětadvacetiám našeho spolku a *trojice sborníkových galejníků* redigující a shromažďující příspěvky se opravdu, ale opravdu těšila na finále své práce. Dík patří mj. Zuzce Antošové a Lukáši Huškovi z ústředí, neb jde o práci mravenčí a nekonečnou.

❑ Ústředí sepsalo a podalo k MŠMT tradiční granty zajišťující běžný spolkový život tomíků a také granty na investiční opravy, například na Moravskoslezský Bobrovník, vodovod do Oparna či nově získaný Rožmberk.

❑ Staronovým krajánkem Moravskoslezského kraje se stal Mojmír Nováček, který vystřídal Stanislava Praise.

❑ Sedmnáctka oddílů tomíků z celé země se rozhodla pomoci nevidomým dětem a mladým lidem a ve velké sbírce pro Světlušku, organizované Nadačním fondem Českého rozhlasu, vybrala bezmála čtvrt milionu korun. Mezi sběrači kralovala litoměřická Sluníčka, ale je poctivě říci, že ještě důležitější než vybraná částka je ochota zapojit se do akce a ukázat tak velikost ducha a dobrotu srdce.

**Sněm se bude konat ve dnech
20. 1. - 22. 1. 2017
v Hronově
v budově Jiráskova divadla.**

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.
Tel. 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@t-tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Zuzana Antoňová, Petr Balcer,

Spolupracovníci redakce:

Jiří Homolka, Petr Teringl

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Jiří Chour

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.

Náklad 800 výtisků.

**Uzávěrka příštího
čísla je 25. ledna 2017**

Zemřela Jitka Staňková

V pátek 1. července jsme se naposledy rozloučili s předsedkyní odboru KČT-Asociace TOM Kralovice Jitkou Staňkovou (31. 1. 1974 – 27. 6. 2016).

Velmi činná organizátorka a duše celé řady nejrušnějších akcí podlehlá ve věku dvačtyřiceti let těžké nemoci, se kterou bojovala téměř šest let.

Působila jako vedoucí kralovických oddílů mládeže Lišky a Šikulové, s nimiž absolvovala nespočet schůzek, výletů a táborů. Její činnost byla až nakažlivá.

Na táborech chodila poslední spát a první vstávala. A ještě než ostatní protřeli oči, ona už zatápěla v kamnech a vařila čaj a hned ráno jela na kole na nákup... Když nechystala program pro děti, velela v kuchyni, den pak končila s kytarou a zpěvem u táboráku.

Jako hlavní trenérka vedla kralovický tým v turistických závodech (6x první místo v celkovém pořadí Českého poháru žactva, Trenérka okresu Plzeň-sever 2009), kde i sama jako závodnice dosáhla vynikajících výsledků (mistryně ČSSR 1988, mistryně ČSR 1988, ČR 1993 a 2013, vítězka Českého poháru 2013, držitelka Ceny za přínos pro TZ 2015, nejlepší sportovkyně Kralovic 1991, 1992, 1993 a 2009).

Její aktivity ovšem daleko přesahovaly turistický rámec. Podílela se například na pořádání běžeckého Barokomaratonu v Plasích nebo Bike maratonu v Kralovicích. Jitčin rukopis neslo kláně v přespolním běhu Malá kralovická či biatlon na kolech v Hadačce u Kralovic. V mládí byla členkou české reprezentace v radiové-orientačním běhu.

Maminka tří dětí, které důsledně vedla ve vlastních stopách, byla rovněž dlouholetou členkou a v posledních letech také dirigentkou a uměleckou vedoucí pěveckého souboru Václav. Čtyři roky pracovala i v kralovickém městském zastupitelstvu.

Karel Popel,
TOM Šikulové, Kralovice

Klobouk pro Haňu Paňu

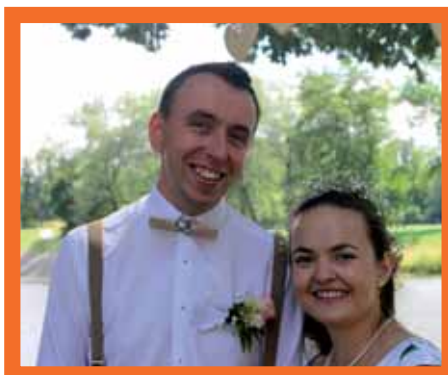
Ráda bych se s vámi podělila o příběh naší vedoucí Hanky Paňákové. Turistický oddíl Kamínky v Chropyni funguje bezmála 10 let. Scházíme se v naší klubovně dva dny v týdnu, vždy ve čtvrtek a v pátek. Děti různého věku máme přibližně dvacet. Naši vedoucí a instruktoři se dětem rádi věnují a tráví s nimi svůj volný čas.

Schůzky oddílu, která Hanka vede, nejsou její jedinou aktivitou. Podílí se na organizaci turistických pochodů, pohádkového tábora i našeho letního tábora. Hanka má náš velký obdiv, většinu svého volného času totiž věnuje Kamínku. Velkou podporou je jí rodina. Když měla Haňu Paňu – jak jí všichni říkáme – narozeniny, složili, jsme se jí všichni na super motokolo, které jí hodně pomáhá při přepravě mezi klubovnou a jejím domovem. Víme, že na tom není zdravotně zrovna nejlíp, tak jsme se jí snažili ulehčit pohyb.

Nesmím zapomenout zmínit ani náš bezkonkurenční letní tábor v Bojanovicích u Znojma. I letos došlo k nejslavnější chvíli tábora - k předávání putovního klobouku. Ten celý rok nosila Renča. Nastala chvíle, kdy ho měla předat dál. A komu jinému by ho měla předat než naší Haničce?

Tímto bych Vám, paní Paňáková, chtěla jménem všech členů Kamínku moc poděkovat za úsilí a aktivitu v oddíle. Jste pro nás velkou inspirací. A putovní klobouk je na té správné hlavě. Přejeme Vám hlavně štěstí a zdraví do dalších let. Máme Vás moc rádi!

Martina Pečinková,
TOM Kamínky, Chropyně

johohóóó

Piráta slavil kulatiny

Druhého října oslavil významné kulaté narozeniny Mojmir Nováček-Piráta, zasloužilý tomík, dlouholetý člen předsednictva, krajanek Moravskoslezského kraje, šéf revizní komise.

Do dalších let přejeme Mojmirovi vše nejlepší, hodně zdraví a osobní pohody a spoustu nových zážitků, výprav a našlapaných kilometrů v řadách tomíků.

(ústr)

V Poděbradech na ostrově uprostřed divoké řeky Labe si vzal někdejší sloupsko-oparenský brigádník a architekt Michal Míča někdejší oparensko-sloupskou brigádnici a trenérku zdraví Lucku Procházkovou. Svatba to byla krásná, poděbradský pan starosta pěkně mluvil a novomanželům, poděbradským tomíkům, to moc slušelo.

Kus dobré práce na Kusalínu

V rámci plánovaných udržovacích prací na chatě KČT Kusalínu, která slouží především pro činnost TOM, v rámci prvního zářijového víkendu zrealizovala úderná jednotka opavských tomíků následující práce:

Opravu a vyzdění opěrné zdi, likvidaci kůrovcem napadených smrků, nachystání dřeva na zimní sezonu, sečení našich pozemků v širším okolí chaty, opravu schodů a chodníku, úklidu v okolí chaty a čištění našich lesů od polomů.

Pracovní nasazení zúčastněných bylo příkladné a bylo podepřeno i dostatečným množstvím techniky – asociačním terénním vozidlem, třemi motorovými pilami, třemi křovinořezy, sekačkou, elektrocentrálou, zednickým nářadím a sekyrami.

Víkend zpříjemnilo večerní grilování krkoviček se zeleninou, pravá beskydská zelňačka, hra na kytaru, vyprávění veselých historek a „sprchování“ u naší sousedky Jany Kocurkové na jejím ranči. Počasí bylo nádherné. Všem zúčastněným nelze než poděkovat za obrovský kus práce, který za víkend zvládli vykonat.

*Jiří Homolka,
správce Kusalína*

Tomáš Novotný

Letní brigády Sloup a Oparno

V předposledním srpnovém týdnu se na Oparenském mlýně a také v severočeském Sloupu konala tradiční velká brigáda. Naše největší a „nejnáročnější“ základny vyžadují každoroční údržbu – a pro tu jsou mladí brigádníci z celé republiky těmi nejvhodnějšími.

Co jsme dělali? V Oparně jsme čistili náhon zanesený bahnem. Byla to práce strašlivá, protože smradlavá a mazlavá. Celý mlýn se generálně uklidil, pořežalo se snad patnáct kubíků palivového dřeva, které mladý vůdce brigády Věna Křepelák z českolipských Dakotů vytahal se svými partáky z těžce přístupného lesa...

Ve Sloupu vyklidily mladé ruce z garáže doslouživší nábytek. Nábytek skončil ve sběrném dvoře, garáž bude opravena a změní se částečně na ústřední archiv tomíků. I kolem herberku se sekalo, mýtilo, myla se okna v obou objektech, malovala se chodba, vyklízel se sklep od zbytku škváry z dob Gustava Husáka.

Brigádníkům z Ostravy, Hlásné Třebáně,

Zadní Třebáně, Hlučína, Hradce Králové, Dobranova, Poděbrad, Ústí nad Labem, Sedlčan, Prahy, Smiřic, Dvora nad Lužnicí, Třince, České Lípy, Říčany, Libice nad Cidlinou a Lhoty pod Libčany patří velký dík – za práci, optimismus a dobrou náladu, která jim vydržela celý slunný týden.

